24/04/2024

Молитвено сјећање на геноцид над јерменским народом

У Цркви Светог Саве у Тивту јуче, 23. априла 2024. године, служен је помен жртвама геноцида Јермена у Отоманској империји. Помен су служили протосинђел Павле (Пајић) и протојерej Миајло Бацковић.

Молитвеном сабрању присуствовао је амбасадор Јерменије за Балкан др Ашот Овакимјан.

Отац Миајло је у својој бесједи подсјетио на аустријско-чешког писца Франца Верфела, чије је најпознатије дјело „Четредесет дана Муса Дага“ засновано на догађајима, који су се одиграли током геноцида над Јерменима 1915.

„Данас се сјећамо, иако је тај ланац страдања трајао више година, сјећамо се тог врхунца који се десио 1915. године када се један народ наочиглед цијеле тадашње Европе прогањао и убијао и нико до краја, док се нису толике жртве десиле, није обратио пажњу на то што се дешава у Јерменији, односно у Отоманском царству које је било пред својим крајем. Наша браћа Јермени подниjели су крст Христов који је Он предао њима као једном од најстаријих хришћанских народа да понесу са собом и посвједоче истину и правду у том

страдању. Они су били учесници у турској војсци, ратовали, али је остало записано да је у Косовској бици, када су 1389. године Турци дошли на Газиместан, била једна јединица из Јерменије која није хтјела да ратује против хришћана, против Срба и прешла је на страну српске војске да би ратовала са Турцима.

Везе између српског и јерменског народа нису само у Христу и на крсту, него су наше везе вјековима уназад. Можемо слободно рећи да је и Свети Сава, који је путовао и обилазио, учио о хришћанству древног хришћанског јерменског народа. Знамо да на југу Србије постоји манастир Јерменчица, који су населили монаси из Јерменије, бјежећи од Турака на слободну хришћанску територију српске државе у том тренутку. Као што су многи монаси склањали се и са Свете Горе и других крајева долазећи у немањићку Србију, склањали се и налазили свој мир, молитвену тишину, благостање и благослов“, казао је свештеник Бацковић.

„Када су Турци убијали јерменски народ годинама и прогањали те колоне људи и дјеце која су бјежала, тражила спас, савезници турској империји су били Њемци и Аустријанци и зато су пустили, као што су лицемјерно пуштали много пута касније, да страда један народ и да о томе нико ништа не прича и да се о томе ништа не зна све до 2001. године када је проглашен геноцид над јерменским народом. Требало је много година, али крв која вапије са земље ка небу никад не застарјева. Истина никад не застарјева, она мора да се пронађе. Због те истине и у тој истини ми смо се данас окупили овдје, у Тивту гдје ће као симбол васкрсења јерменског и српског народа, и братства јерменског и српског народа стајати хачкар крст који ће бити стављен овдје по благослову нашег Митрополита и оца Павла као старјешине овог храма“, навео је о. Миајло.

Тај крст, додао је он, неће случајно бити на овом мјесту, он је бирао своје мјесто – испред Цркве Светог Саве који је волио и доводио Јермене у тадашњу државу Немањића.

„Свети Сава је био веза између јерменског и српског народа и хачкар који ће стајати испред његове цркве у Тивту биће симбол те везе; и његова црвена боја биће симболички приказана као боја страдања српског и јерменског народа од истог, нажалост, непријатеља, ћутањем исте Европе, лицемјерног Запада који је све то гледао. Зато, нека Господ упокоји душе пострадалих ваших сродника и предака, оних који су мислили да ће јерменски народ да униште тако што ће га растјерати по свијету, истом логиком оног турског паше који је мислио ако спали мошти Светог Саве на Врачару да ће завршити

са светосављем, преварио се. Од како су мошти спаљене на Врачару до данас светосавље се раширило на сваком континенту широм свијета.

Исто тако и Јермени. Мислили су да ће да вас побију, да вас избришу, да вас униште као народ, а вас данас има на свакој стопи земаљске кугле и свуда има хачкар и свуда има ваша црква и свуда се Богу молите и помињете своје претке. Никад неће успјети непријатељ да побиједи крст, да побиједи хришћанина који страда на правди Божјој и ма колико дуго чекали та правда ће увијек доћи као што је дошла и проглашен је напокон геноцид над јерменским народом. Тај геноцид и геноцид у Другом свјетском рату – холокауст постали су примјер и дефиниција што значи геноцид, потпуно истребљење или идеја да се потпуно истријеби један народ“, нагласио је отац Миајло, наводећи да српски народ на територији бивше Југославије у Хрватској, Босни, на Косову многи желе да осуде као геноцидан али, појаснио је, сама дефиниција геноцида гдје један народ који врши геноцид жели да очисти други народ који ту живи или националну мањину, не иде другима у прилог.

„Сва та мјеста гдје су Срби осуђени или желе да буду осуђени, ови са Запада желе да ми будемо осуђени за геноцид у тим земљама гдје више Срба нема, то би значило да смо извршили суицидни геноцид, да смо сами себе етнички очистили са тих подручја што наравно није истина. Над српским народом, као и над јерменским, вршен је геноцид који је трајао годинама и вјековима, али опет оба народа постоје, биће и постојаће на својим корјенима гдје су увијек били“, поручио је свештеник Миајло Бацковић.

Обратио се и амбасадор Јерменије за Балкан др Ашот Овакимјан, напомињући да 24. априла обиљежавају 109. годишњицу над Јерменима у османској Турској што упућује да ће идуће године бити 110. годишњица за који ће бити у обавези да се више припреме за тај догађај.

„Проблем је у томе да је то био не само геноцид, него етноцид зато што Јермени нису само изгубили свој народ него су изгубии и своју домовину. Проблем је и у томе да је ово морало да буде нека лекција за будућност. Сама ријеч геноцид је створена, имајући у виду шта се десило са јерменским народом и после са јеврејским народом, али то је сад ироније судбине да она ријеч која је створена да се обиљежи геноцид Јермена, сад врло тешко да је примјењива према Јерменима. Проблем је у томе да јерменски народ доживљава нове велике трагичне дане. Прије пола године, више од 100 хиљада људи било је силом прогнано и то је било етничко чишћење Јермена у Нагорно-Карабаху, а цио свијет није реаговао.

Сада сам пред вама, много ми је драго да сам први пут на обиљежавању геноцида са Јерменском заједницом Црне Горе. Желим да поздравим да се коначно створила Јерменска заједница Црне Горе и да ћемо сарађивати заједно да ово што се сад дешава, ово што причамо о геноциду, да то не остане овдје само између нас. Недавно смо обиљежавали годишњицу у Београду, тамо има хачкар у Земуну близу Цркве Светих Михаила и Гаврила, који је постављен у вези са оним југославенским пилотима који су погинули кад су доносили помоћ Јерменији у земљотресу. Окупило се пуно људи, дошли су амбасадори осам земаља, представници Министарства спољних послова Србије и Скупштине Србије. Дошао сам да будем овдје, ја сам у шест земаља па ми је тешко да испратим сва дешавања у тим државама Балкана, али важно је да бисмо били заједно, да видим гдје је тај хачкар и да дођемо и други пут. 24. априла то радимо у Прагу у Чешкој гдје је резиденција, тамо ће бити велики организовани догађај“, рекао је амбасадор Јерменије за Балкан др Ашот Овакимјан, који је изразио наду да ће и Црна Гора признати геноцид над Јерменима.

Свештеник Миајло Бацковић је замолио амбасадора Јерменије да као држава Јерменија у међународним институцијама помогну да Србија и цио српски народ не буду осуђени и да заступају став да у Сребренци није било геноцида, јер они као јерменски народ најбоље разумију дефиницију геноцида, закључући на крају: “Једно је ратни злочин, а геноцид је нешто сасвим друго.”

mitropolija.com